

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Fondul de pensii

P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu ordinul Circular Nr. 3330—934, a adus la cunoștința preoșimii principiile cari stau la baza noului proiect modificat al Fondului de pensii. Modificarea e reclamată de împrejurările excepționale binecunoscute tuturor, ca: reducerea dobânzilor după depozite, a dividendelor după acțiuni, a cotizațiilor cu cari contribuie membrii de azi ai fondului. În aceste împrejurări, nu se mai pot face capitalizări după cum prevăd statutele, stăruiind aceleași împrejurări, nu mai e posibil să se facă noi pensionări deși e necesar și se cer stăruiți, dar nu se vor putea asigura multă vreme, nici chiar pensiunile acordate până acum în sume și așa destul de neînsemnate și încă de 3 ori majorate față de statut.

În circulara amintită se propune majorarea cotizațiilor cu toate avantajile ce rezultă pentru fiecare membru în viitor.

Ca unul care am făcut parte din comisiunea care a studiat și întocmit noul proiect de statute pe baze mai solide — atât pentru membrii mai vechi ai fondului cât mai ales pentru cei mai noi, cari nu cunosc cum s'a inițiat în vechime Fondul de pensii, în baza actelor, a contabilității — voesc să lămuresc pe frații mei preoți și să-i îndemn cu toată stăruința la o jertfă necesară care se cere în interesul nostru a celor de azi, a celor de mâne și a acelor cari rămân după noi din familie.

Circulara e dată să se pronunțe preoșimea pentru întocmirea definitivă a statutului, care urmează să fie ratificat de adunarea eparhială din anul viitor.

Mulți nu cunosc istoricul acestui fond și au convingerea că plătesc enorm de mult în curs de ani de zile și în schimb vor primi puțin. Voi arăta cu cifre pe scurt evoluția și starea fondului în cursul anilor, încasările ce se fac, cheltuielile actuale și concluziile ce se impun tuturor membrilor cari doresc să facă un pas mai departe, lăsând urmașilor o stare mai bună decât cea actuală, natural, beneficiind și ei de o pensie mai mare în raport cu cotizațiile solvite.

Fondul de pensii s'a inițiat și aprobat de adunarea eparhială în anul 1891, având în vedere numai «pensionarea văduvelor și ajutoarea orfanilor lor», pe lângă funcționarii administrativi dela centru. În acele vremuri, preoșimea nu avea congruă, deci nici o leafă fixă. În anul 1898 s'a acordat de guvernul ungar congrua. Pensiunea era fixată între 200—400 fl. anual; văduvele și orfanii lor primiau jumă-

tate. Inscrierea membrilor la început n'a fost obligatorie. Au urmat în cursul anilor diferite modificări ale statutului, amintesc modificarea din 1923 și cea din 1928, aceasta din urmă și acum în vigoare. Dela război, schimbarea coroanelor și valuta în general și-au avut repercusiuni, ca în toate domeniile financiare, și asupra fondului.

Lăsând la o parte cotizația membrilor din trecut, cu 8, 64 și 144 Cor. anual [contribuții derizorii] nu s'a putut augmenta un fond mai de seamă, avizat fiind numai la cotizația membrilor și neavând alte realități, ca pământ sau case, cari se reprezintă o valoare și un venit ceva mai sigur ca banii.

Ne oprim la anii de după război, când s'a stabilit cotizația la 10% — numai după salariul de bază și gradații, cotizație care și astăzi este în vigoare. Având preoșimea salariu de bază 500 Lei, iar cu 4 gradații 1000 Lei lunar, cotizația e minimală ca și baza după care se calculează.

Schimbându-se coroanele 2 la 1 Leu — la 31 Dec. 1920, starea fondului de pensii ne arată în depuneri și numerar suma de Lei: 921,583.

În cele ce urmează voi arăta cu cifre situația fondului între anii 1921—1933, deci pe 12 ani, în sume globale.

Preoșimea, a primit congruă dela stat în cei 12 ani Lei: 280 milioane, brutto. S'a reținut la fondul de pensii 10%, nu după brutto, ci numai după salariul de bază și gradații — deci s'a reținut și vârsat fondului în cursul acestor ani numai Lei: 9.000.000 (nouă mil.).¹

Dau în cele ce urmează toate încasările și cheltuielile între anii 1921—1933.

Incasări:

Taxe dela membri	Lei 9.889.748
Dobânzi după depuneri	5.179.180
" " Efecte	848.671
Cotizații dela biserici	947.553
Colecte cu discul	328.015
Subvenție dela stat	120.000
1/2 venitul din adm. parohiilor	969.932
Diverse	38.935
Chirii și taxe	376.195
Total Lei:	18.698.232

Cheltuieli:

Pensiuni și ajutoare	Lei 7.650.234
Consist. din Cluj, partea convenită	400.000
Taxă de adm.	310.151
Salarii	88.491
Efectele impr. de război	75.000
Spese diverse, dif. de curs la efecte	91.957
Întreținerea edificilor	52.963
Impozite și echivalări	115.561
Total Lei:	8.784.361

¹ Un preot iresponsabil calomniază autoritatea bisericească afirmând într-o conferință preoțească și întrebând: „Unde sânt cele 859 milioane Lei ale fondului de pensii”? Probabil idee n'are cât este un milion.

Recapitulare:

Intrate	Lei 18.698.232
Cheltuieli	8.784.361
Rest Lei:	9.913.870
Suma dela 31 Decembrie 1920	Lei 921.583
Starea la 31 Decembrie 1933	10.835.454

Aveea fondului de pensii constă din:

Numerar	Lei 801.855 ¹
Imprumut bis.	150.000
Efecte	944.450 ²
imobile (2 case)	8.939.149
Aveea totală Lei:	10.835.454
La 31 Decembrie 1933,	

Spre mai bună orientare, dau și câteva cifre, repartizate pe an, ca venite și cheltueli.

Venite:

10% dela preoșime	Lei 600.000
Chirii	550.000
Contribuția parohiilor	180.000
Taxe dela alți membri, discuri etc.	170.000
Total Lei:	1.500.000

Cheltueli:

153 pensionari, anual	Lei 1.213.000
Restul: impozite, echivalent	"
Spese adm. etc.	287.000
Total Lei:	1.500.000

În starea actuală, nu se poate augmenta și capitaliza fondul; cifrele de mai sus sunt icoană reală a situației în care ne aflăm. Se puteau face augmentări, dar la 1 I. 1927 s'au majorat pensiile cu 50%. Iar la 1 I. 1928 cu 100%, deci de 3 ori mai mari după cum sunt prevăzute în statut însă pe lângă toată această majorare pensiile sunt foarte mici, dar dacă nu s'ar aplica acest corectiv, ar fi și mai minimale. Împrejurările excepționale au impus luarea unor măsuri excepționale până la alte vremuri mai normale. Pensiile actuale deși majorate de 3 ori variază între 2—18.000 Lei anual.

Aveea fondului a fost salvată în întregime, din catastrofa ce amenința băncile, prin deosebita grijă ce a purtat-o I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și P. V. Consiliu arhiepiscopesc, cumpărând două imobile în str. Regina Maria în anul 1932 și 1933, cu suma de Lei 8.939.149 în care sumă se cuprind natural și spelele de transcriere. Astăzi aceste case formează proprietatea fondului de pensii, după cum se poate vedea din situația arătată mai sus la aveea care compune fondul. Când în anul 1931 s'a declarat criza bancară, fondul de pensii avea la bănci depunere Lei 4.842.000 sumă ce s'a ridicat la timp și din care s'a cumpărat casele împreună cu numărul de de care dispunea fondul.

Până aci am arătat starea din trecut și cea actuală. În cele ce urmează voi arăta concluziile ce se desprind și datoria tuturor membrilor față de avutul lor și față de asigurarea unui viitor mai bun.

Înainte de a arăta unica soluție dreaptă și corespunzătoare sco-

¹ Suma de Lei 801.855 e numerar depus la Banca Națională.

² Cari astăzi nu aduc venit.

pului ce urmărim, ne vom servi iarăși de câte-va cifre ca orientare.

Până acum s'a reținut din salariu 10% după salariul de bază și gradații. Salariul de bază e Lei 500, deci preotul începător a solvit în 5 ani câte 50 Lei anual ca cotizație la fondul de pensii. Având preotul 4 gradații, după 20 de ani de serviciu, solvește lunar 100 Lei cotizație. Mulți presupun că în cursul anilor au solvit sume enorme. Dar presupunerea aceasta e nebazată, precum vor dovedi cifrele următoare. Dau 2 exemple spre a-i clarificare și arăta cât plăteau. Un preot (D. B. din S.) cu 30 de ani de serviciu a solvit la fondul de pensii Lei 16769. Un alt (I. P. din O.) preot cu 49 ani de slujbă și cotizații, a solvit în total: Lei 19460. Știm, că până la România-Mare, cotizația era de 8, 64 și 144 Cor. anual, deci cele 10%, reținere după salariul de bază și gradații, sunt abia de 12 ani. În baza statutului cu pensiunea prevăzută la 40 de ani, suma solvită în acești ani preotul se pensionează o ridică în întregime într'un an și jumătate. Iată cât a fost de minimă suma solvită! De aci se pot deduce și operațiunile fondului de pensii.

Starea aceasta nu mai poate dăinui. Ceia ce n'am făcut în anii trecuți când alta era leafa preoșilor, se impune ca datorie să facem în viitor, aducând jertfă, mai mare, căci altcum și peste 10, 20 de ani starea fondului va fi aceeași ca astăzi.

Soluția logică, care corespunde cu realitatea arătată în chip amănunțit mai sus, este una singură. Vom lua ca bază și directivă felul cum procedează statul cu funcționarii săi. La stat se rețin 10% după salariul brutto, primind fiecare pensionar drept pensie după anii prevăzuți ai statutului lor, leafa integrală pe care o primea în momentul pensionării. Nu avem decât să primim și noi această cheie și atunci vom avea un fond cu venite sigure pentru totdeauna, cu asigurarea că la 40 de ani vom primi drept pensie integrală leafa din momentul pensionării, putând cere fiecare preot mai curând sau mai târziu, liber ori forțat de împrejurări, pensionarea. S'ar putea pensiona atâția preoți în neputință, s'ar lăsa loc liber generațiunii tinere și s'ar asigura altă pensie pe seama văduvelor și orfanilor, nu ca până acum.

Dau și aci un exemplu: Congrua lunară a preoșimii e de Lei 1.600.000 brutto. Noi solvim azi lunar cu 10%, circa 55.000 Lei, după salariu și gradații. Adoptând cheia statutului, deci 10% după brutto, am solvi lunar 160.000 Lei, deci de trei ori ca până acum, aproape 2.000.000 anual în loc de 600.000 ca până acum. Am putea spori pensiile minimale ale văduvelor și s'ar putea face noi pensionări, în plus s'ar

putea augmenta fondul an de an și această e necesar și o pretinde chiar statutul ca garanție pentru viitor. În caz contrar și pensiile minimale de astăzi, majorate de 3 ori vor trebui reduse, căci fondul nu le suportă pe mai departe, din lipsa incasărilor.

Anii solviți după vechile statute pentru cei actuali ar rămâne tot așa cu întregirea anilor solviți după nouul statut, dar acest statut se lichidează cu încetul și cine doarește poate rescumpăra câți ani voește din trecut. Peste maximum 20 de ani vor putea fi toți preoții pensionați după un singur statut cu aceeași pensie. Pentru trecut și în viitor se va calcula pensiunea după formula matematică din circulara amintită, nu cu 70%, ci cu sută la sută, deci la 40 de ani salarul și accesoriu integral.

În felul acesta vom avea un fond de pensii mai sigur și în aceleași condiții cu al statului; tot ce s'ar mai cere ca ușurare, ar fi să determinăm organele de conducere ale statului ca să ne întreprindă și nouă la cotizațiile fondului, noimea o dată funcționarilor săi. Dar aceasta se va putea numai după ce noi vom decide și ne vom angaja la solvirea cotizației de 10% după salarul brutto, nici de cum după starea actuală.

Soluția preconizată mai sus e dreaptă și ducătoare la scop pentru viitor, deci se cere o jertfă în plus față de ce se cere și pentru ceia ce am făcut în trecut, și această jertfă am aduce-o pentru noi și în interesul nostru. Instituțiile bune și mari nu s'au creat deodată ci în curs de ani de zile, alții după noi și cei tineri vor beneficia cu siguranță de binefacerile acestui fond.

Dacă nu aducem această jertfă, mai mare, fondul va rămâne și peste 10—20 de ani tot în starea actuală. Am solvit puțin, e foarte natural să primim puțin. La acest fond nu putem cere ajutor dela nimenea.

P. C. Părinți protopopi sunt rugați a lua în discuție această soluție unică și sigură pentru și pentru viitor, ca în unanimitate începând cu 1 Ianuar 1935 să-i putem da viață fondului — în interesul numai și numai al preoțimii noastre.

Prot. EM. CIORAN

O propunere pentru F. D. R.

Cei cari credeau că ziua de 5 Martie 1933, în care s'a întemeiat Frăția Ortodoxă Română, va rămâne o dată fără consecințe istorice, un moment inert al protocoalei trecutului, s'au înșelat. Continuu cetim în cotidienele noastre, la pagina Ardealului, despre acțiunea FOR-ului, când într'un colț de țară, când într'altul. Membrii devotați ai lui străbat satele, îndemnând pe credincioși la o viață mai morală, la un atașament și înfrățire față de biserica strămoșească. Despărțăminte ca al Hunedoarei, Reghinului, Dumbrăvenilor, Ludoșului și altele, se întrec în activitatea lor nobilă de regenerare morală și religioasă a satelor. Cine a citit darea de seamă despre activitatea FOR-ului, publicată în «Viața Ilustrată» (An. I, Nr. 7), de harnicul președinte al celui despărțământ, Dr. Eugen Nicoară, își poate vedea confirmate și asigurate cele mai optimiste nădejdi referitor la această asociație religioasă. Să pomenim la locul acesta și de viața prăvălă de familie pe care o viața după un an a reușit să și-o dea una din secțiile eparhiale ale FOR-ului. E vorba de «Viața Ilustrată», care înaintează tot mai ferm în existența ei, câștigând tot mai multe inimi și tot mai durabil.

Voiam, totuși, să atragem atențiunea onoraților membri ai FOR-ului și a Cucernicilor părinți, membrii sfătuitoari în comitetele despărțământelor, asupra unei direcții de activitate care îmi pare cea mai necesară, dacă nu pentru totdeauna, cel puțin acum la început.

Mă gândesc la o acțiune care să se resfrângă asupra membrilor FOR-ului, personal. E drept că intelectualii noștri ardeleni au cea mai respectuoasă atitudine față de biserică și-i apreciază just importanța unică și indispensabilă în viața poporului. Chiar entuziasmul cu care au răspuns chemării de-a intra în FOR, o dovedește. Dar nu e mai puțin drept că respectul lor față de biserică e prea mult un act de judecată și prea puțin unul de simțire. Constată ei — atât prin observație, cât și în urma unor raționamente logice — că biserică și părgăhia morală necesară în viața poporului, dar nu simt deajuns și pentru sufletul lor trebuința de-a comunica cu toate darurile dumnezeiești din ea.

Cei mai mulți sunt gata să țină poporului conferințe pline de îndemnuri de-a cinști biserica și de-a trăi

la sânul ei, dar nu simt pornirea irezistibilă de-a se spovedi și cumineca, bucuria spontană la contactul cu biserica rugătoare, de Dumnezeu în biserica. Vorbesc de necesitatea sentimentului religios, dar ei nu-l încearcă. Peste acest organ al sufletului s'a așternut stratul gros al unei culturi îndreptată aproape numai asupra naturii în sine, văzută prin prisma utilului. Intellectul nou a s'ar folosit de a deplasare spre suprafață; i s'au astupat izvoarele unor realități sufletești mai adânci, s'a pus ceața peste regiunile cele mai reale, cele mai nobile, cele mai bogate ale vieții.

De aci lipsa de credință adâncă, perzistentă și eroică în tot ce facem. Dezistăm neputința de depășire a interesului propriu, lipsa de orizont larg al faptei și restrângerea la bucuriile trupești și de-o clipă. M. S. Regele a spus în August la Vălenii de Munte un adevăr profund, când a insistat asupra credinței și iubirii, ca singurele elemente care să ducă la bine, comentând cuvintele regale, le socotea ca o indirectă mustrare la adresa superficialității, care ne caracterizează în tot ce facem. Cred că au avut dreptate. Nu punem pasiune titanică și nobilă în actele noastre, pentru că n'avem viziunea marilor realități dinăuntru, cari să ne obsedeze, cari să ne dicteze, fără putere de-a ne opune, formele și actele vieții exterioare, cari să ne răpească în slujba lor, ca idealuri netrecătoare și neegoiste.

Iar lipsa de credință adâncă, de seriozitate, de pasiune metafizică, se observă, oricât am căuta să o mascăm. Și atunci degeaba ținem poporului conferințe cu îndemnuri nobile. Nu dau rod pentru că nu găsim în ele sinceritatea profetică, duhul de viață făcător. În zadar cerem intelectualilor noștri să vină la biserică, să se cuminece, să ajute bisericii în sfatul țării și în funcțiunile administrative ce le ocupă. Sau vor face toate acestea forțat, fără convingere, sau nu le vor face de loc, pentru că nu le alimentează voința de-a face, nu le alimentează.

Nu dela suprafață se prefac oamenii, ci dinăuntru în afară. E greșit să cerem *manifestații* (exteriorizări) religioase dela intelectuali, până nu desfundăm izvorul interior al acestor manifestări. Ne trebuie un program religios pentru membrii FOR-ului.

În senzul acesta avem următoarea propunere: Intelectualii noștri și așa ies aproape în fiecare seară la cafea, la casină sau la club ca să mai afle ce-i în lume, ce-i în oraș. Cred că nu le-ar fi de loc greu să dedice o seară pe săptămână un ceas ideilor și discuțiilor religioase. Se fixează un loc puțin pentru astfel de întâlniri (eventual chiar o cameră mai retrasă la casină). Cine simte trebuința, vine. Nu trebuie să ne descurajăm, chiar dacă nu vin mai mult de 3—4 inși. Important e să se formeze în fiecare oraș un nucleu cât de restrâns, în care insistăm precu de idei religioase. Condiția principală, care trebuie accentuată cu toată puterea, este ca să nu se vorbească în cursul acestui ceas decât de chestiuni intime religioase. Pe urmă, sau și înainte, se poate discuta și despre alte lucruri. În cursul acestui ceas va fi o convorbire cât se poate de naturală, de liberă și de intimă, dar mișcându-se în jurul unei probleme religioase. Fiecare își va mărturisi gânduri și experiențe, îndoeli și certitudini de natură religioasă-sufletească. Discursurile n'au de căuta. Ele ar însemna o decădere din atmosfera de intimitate și de concentrată scrutare a sufletului. Nici așa numitele exerciții spirituale nu sunt potrivite, cu forma lor rigidă, de cele mai multeori teatrale, când cetește unul cu gravitate circumstanțială, iar ceilalți trebuie să-și încrățească fruntea în pumni, nu mai puțin circumstanțial.

Când convorbirea nu se antrenează dela sine, pe nesimțite, în jurul unei probleme, se va lua ca punct de plecare un capitol de Scriptură, sau un alineat dintr'o carte de cugetare religioasă (b. o. «Ortodoxia» lui Bulgakov) și în jurul ideii din acel capitol se va desvolta o convorbire, care poate lărgi acea idee, o poate aduce în legătură cu altele, o poate pune în lumini diferite. Uneori se va găsi un participant care din gândurile și lectura lui de peste săptămână va aduce, oral sau în scris, un excerpt care ar putea stimula interesante mărturisiri de ale altora. Protopopul sau preotul din comitetul local al FOR-ului, va avea, în cele mai multe cazuri, sarcina inițiativei la alegerea problemei de discutat și la îndrumarea deosebită a convorbirii pe o linie cât de cât dreaptă.

Să fie acestea, niște ședințe descoperitoare de suflet pentru fiecare participant. Le consider ca un program minimal pentru membrii FOR-ului, cel puțin pentru un an.

Dr. D. STĂNILOAE

* FOIȘOARA *

Dela adunarea „Astrei”: T.-Murăș

Discursul de salutare al dlui G. Bogdan-Duică, ca delegat al Academiei române, a avut textul care urmează:

Domnule Președinte,
Onorat auditoriu!

1. Academia română, trimițând delegații săi la serbări culturale, nu are obiceiul să le dea ea însăși povețe; ea respectă libertatea de cugetare și de expresie a delegaților săi în mod desăvârșit. Firește ei vorbesc astfel, încât să fie siguri că glasul lor va fi consonant cu spiritul instituției colegiale, care-i trimite.

2. Doamnelor și domnilor!

Astăzi mă întreb — și răspund cu intenție în mare simle — care poate fi raportul cultural al „Astrei” cu Academia română? Accentul cade pe vorba *română*...

3. Într'o vreme, la început, pela anii 1866—69 membrii ardeleni ai Academiei i-au putut impune părerile lor despre limbă și dicționar. Pe-atunci, la noi, se căută oarecui oficial o limbă literară comună.

Mulți nu observaseră încă faptul că ea se ivise în câțiva Munteni și Moldoveni, scriitori de orientare pentru toți ceice i-au urmat. Acei Ardeleni, ieșiți din școlile străine, în care numai limba latină le aducea aminte de romanism și românism, credeau că n'această aducere aminte zace singura garanție a viitorului literar latinizat, antislav, antigrec. A fost o iluzie. Iluzia s'a șters repede, din fericire. Întăiu dicționar academic a rămas o amintire palidă; iar în locul gramaticii — descriptive, încrustate ici și colo cu vorbe n'forme vechi, avem astăzi studii fine de evoluție lingvistică și de bogată limbă populară, studii la nivel cu ale celor mai științifice popoare.

4. Astăzi unitate de limbă încăntătoare, scrisă de autori buni, studiată de filologi, pentru care psihologia limbilor nu mai are secrete.

Astăzi avem o limbă *expansivă*, ai cărei făuritori moderni au trecut — mulți și prin Academie. Este drept, din aceasta au lipsit: Ispirescu, Creangă, Eminescu, dar acolo au fost: Alecsandri și Gane; acolo a fost Odobescul, care n'ainte de-a fi Academie și Junime, pela anul 1862, fulgeră contra tendințelor latiniste, mărturisite de „Astra” la adunarea ei din Brașov; acolo au fost D. Zamfirescu, cel elegant

și Delavrancea cel plastic. Și, pentru totalitate, să nu uităm pe marele și severul regulator de cugetări drepte și fapte decisive, pe Titu Maiorescu, Astfel, prin ei — dar și prin alții, în procesul de alcătuire a limbii scrise astăzi de Românii instruiți, Academia are și oare ce de impunere, de *expansiune*; și-o are încă.

„Astra” găsește n'acest complex de îndelungate lucrări neastâmpărate un izvor de inspirație necesară încă Ardealului, care nici până acum nu s'a emancipat deplin de neghina unor triste fenomene etnice conlocuitoare.¹

5. Academia a mai desvoltat și-o limbă științifică, și aceasta bine încheată, care noi ea străbute mai mult prin cărțile de școală, decât prin volumele științifice, ce le-a publicat Academia — și ea, nu numai universitățile, cărora cea din Clujul nostru li s'a asociat cu puteri distinse. În această privință „Astra” are încă o pildă

¹ Notă ulterioară: Ca să măsurăm această trebuință, am cetit cu atenție cuvânturile politice rostite de curând și stenografiate la Sovata. Până când tot așa? Am măsurat și la adunarea „Astrei”, mai ales în ședința de Duminică dimineața, cuvântări mai simple: Am bălbăit și aici. A fost un dezastru stilistic. Până când tot așa?! Suntem încă niște elevi foarte leneși ai Academiei...

G. B. D.

de imitat, de-aici înainte.²

6. Unde s'a aprins focul, însă, focul cel mai mare, cel mai adiafor de căldură, este n' dragostea ce Academia a dovedit-o trecutului românesc.

Ea a n'țeles de vreme că fără *entuziasm* nu se pot alcătui vieți naționale rezistente. Entuziasmul ei a izvorât din descoperirea treptată tot mai bogată a trecutului național de pretutindeni. Din descoperiri n'a lipsit nici adevărul; iubirea de adevăr, de restabilirea lui, a făcut ca gloria trecută a Românilor să se n'alțe din negura vremilor, deslușită, entuziasmatore.

În privința aceasta „Astra” încă nu și-a găsit drumul larg, la care poate răvni, la care-i frumos a răvni, al *panromanizării* predilecțiilor sale istorice. Cred că „Astra”, manifestând tendințe, ar găsi astăzi și puteri tinere capabile să intervie.

² Notă ulterioară: Publicațiunile „Astrei” se află încă într'o epocă precumpănitor beatifică. Științifice ar putea să fie câteva *Crestomatii*, culese de specialiști pricepuți dintre paginile cele mai bine scrise, cu apropiere de vorbe populare, cu încrustări de multe texte relative la studiile ce s'au scris despre Ardeal de învățați români, la nevoie cu dicționare *ad hoc* ori cu note bune supt pagină. Dau o idee pe care comitetul actual sau altul, propus, ar face bine s'o prindă și s'o realizeze, ca parte din unificarea limbii literare-științifice moderne.

G. B. D.

Din Scripturi și din viață

Pe cine propovăduim?

Toate capetele care au făcut școală în istoria lumii, au lăsat în urma lor pleiade întregi de ucenici, cari li-au îmbrățișat învățătura și au transmis-o mai departe cu tenacitate și cu fanatism ce impune. Maestrul devenea astfel, înaintea lor, capul cel mai bine orânduit, iar concepțiile lui, cheia misterioasă cu care socoteau să deslege tainele lumii și marile întrebări ale existenței. Neliniștea spiritului acestor mari neastâmpărați își găsea în idolul lor un liman. Credeau în el, îl propoveduiau și mai cu seamă erau convinși că în concepțiile lui sălășluște tot adevărul și toată înțelepciunea. Iar dacă unii și-au depășit maestrul și i-au dus mai departe sistemul de gândire, aceasta au făcut-o posedați de vraja personalității sale care le-a intrat în sânge și a depus acolo germele neodihnei creatoare. Subliniem deci că era *convingere*, care lucra acel fanatic atașament față de persoana și gândirea maestrului, atașament ce cinstește pe o făptură omenească. Gândiți-vă la Platon, la Kant sau, în timpurile noastre, la H. Bergson. Gândiți-vă la teologii întemeietori de școale ca un F. Chr. Baur și la toată puzderia de apostoli ai concepțiilor lui (discutabile, bine'nțeles!). Au fost propovăduiți și îmbrățișați magistral, cu devotament, de-atâtea capete solide. Bibliotecii întregi de studii migăloase i-au făcut nemuritori.

Să trecem la Celălalt Mare Intemeietor de școală, ai cărui adepți astăzi umplu toată scoarța pământului. Și să ne'trebăm: avem și noi orgoliul acela care să ne târască pe urmele Sale cu puterea unui torent și să ne facă să proclamăm sus și tare, pretutindeni, că noi ai Lui sântem, că Lui slujim, că împărtășim concepțiile Lui despre lume și viață, că numai în ele e adevărul! Intrebarea rămâne suspendată. Aproape că, într'un anumit fel, nici n'ar avea rost s'o mai punem. Toate cele înșirate aci, și altele pe care neputința minții noastre le scapă, se presupune că le avem, trebuie să le avem. Și, în consecință, trebuie să-L propoveduim pe El. Nu în virtutea comparației cu școalele filosofice. Dar cu luare aminte și la ele. Căci e

7. Din colțul ei de liniște Academia privește, examinează și compară tot ce se scrie 'n înțelesul ei. Ea dorește ca 'ntr'o regiune ca Ardealul — provincie cu *cultură străine* încă bine înțepente 'n ea, îndărătnice — cucerirea prin limbă și cultură românească să se facă cu acelaș entuziasm cu care a lucrat, a conlucrat vioi la formarea armelor de cuceriri sufletești. „Astra” poate deveni un instrument colegial de împlinire a dorinței acesteia.

8. Știm că „Astrei” nu-i lipsește bunăvoința; dar și că succesul de până acum este încă supt nivelul ce i-l dorim. Privind-o amical, frățește, îi așteptăm înaintările viitoare, pentruca din inimi curate să-i putem spune, an de an: Bune fapte făcuși; să trăești mulți ani fericiți că le-ai putut face.³

Gh. Bogdan-Duică

³ Eu cer, așadar, un fel de *academizare* a „Astrei”. Popularismul în care se complăce ar câștiga, și el, storcând puteri din înălțarea științifică, pe care eu am cerut-o la adunarea dela Brașov, unde am vorbit despre purificarea secțiilor de elemente incapabile ori leneșe.

G. B. D.

Organizați Oastea Domnului

de tot natural ca atunci când ești convins de infalibilitatea maestrului, să-l propovăduiești.

Și, de fapt: *noi nu ne propoveduim pe noi înșine, ci pe Hristos Isus, Domnul* (2 Cor. 4, 5). *Noi propoveduim pe Hristos cele răstignit* (1 Cor. 1, 23). Niciunde, în întreg Noul Testament, n'am găsit cuvinte care să statornicească mai lapidar miezul propoveduirii noastre, cum o fac aceste două citate pauline. La ele m'am gândit demultori când ascultam predici, și aici, și în țară, care, ca intelectual m'ar fi mulțumit întrucâtva; ca creștin, deloc! Fiindcă din acest neam de predici care, să nu fie cu supărare, au cucerit prea mult loc în mesajele ce vin dinaintea altarului, lipsește Hristos, lipsește cuvântul Lui. Vezi omul conștiincios care se sbate să închege ceva. Nu izbutește, fiindcă elementul «viață» care face puterea predicii, e aproape disparent. E vorba de cuvântul lui Hristos Celui pe care-L propoveduim. Pe sâmburele căruia, ca pe nimic altceva, iscusința predicatorială a preotului clădește, prepară cu podoabele cuvântului convingător, pornit din suflet și răzimat pe dumnezeiasca înțelepciune, merindea ce mă solicită, mă hrănește, mă cutremură și țintește să mă prefacă pe mine ascultător. Și această lipsă, o atribuim cu toată siguranța cunoașterii insuficiente a Sfintei Scripturi. Lucru care bate la ochi imediat, chiar atunci când ascuți o predică alcătuită pentru o sărbătoare națională. Căci și atunci cuvântarea preotului e *predică*, nu-i discurs. Dacă o frumoasă cultură teologică și profană furnizează apreciable posibilități discursive și aceea mânuire cu ușurință a cuvântului, apoi, nu e mai puțin adevărat că Scriptura începe, Scriptura trebuie să fie la bază. Cărțile de predici și auxiliarele, după aceea. Sf. Scriptură, când te consuți din destul cu ea, îți furnizează neschimbabilul care face din toate predicile o mare unitate. Și tot atunci, meditațiile personale, pe care le faci aproape spontan, îți creiază originalitatea în predică. Și așa fiind, te simți mai stăpân pe ceace ai să spui, te simți «mai acasă». Studiul predicii altora, din cărți, aduce în cazul acesta sugestii la care nu te-ai gândit și pilde ce n'au avut de unde-ți parveni decât de-acolo. Cert este că te simți tu însuși, grăind despre Dumnezeu, din cuvintele lui Dumnezeu, cu cuvintele tale, încălzite de simțirea ta, aprofundate de sârguința ta, încinse de convingerea ta. Și atunci, eu ascultătorul, dacă am ascultat Sf. Evanghelie și predica ce mi-a luminat-o, plec acasă așa cum se pleacă dela biserică. Și-ți mai dai acest constant apel la Scriptură, acest rezim pe Cuvântul lui Dumnezeu, puterea de a te controla pe tine însuși ca suflet. Putere din care decurge o alta: aceea de a biciui răul fără cruțare și a aprecia binele cu căldură. Mai cu seamă când citești cuvinte ca acestea, spuse de Mântuitorul ucenicilor Săi: Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe mine mă urăște, pentrucă eu îi spun în față că lucrurile ei sânt rele (Ioan 7, 7). Deci dar, întâi de toate, lucru bun cum altul nu-i, e să dai mai departe *cuvântul lui Dumnezeu*. Pe acesta trebuie să-l știe și să-l păzească credinciosul. Căci în el e mântuirea: Dacă păzește cineva cuvântul meu, nu va vedea moartea în veac (Ioan 8, 51). Nu mai vorbim de folosul

ce-l are cunoașterea cu deamănunțu a Sf. Scripturi în combaterea plăgii sectelor care au năpădit sațele noastre.

Citeam undeva, câteva nume din marii predicatori și reformatori și raportul lor cu Scriptura. Lucru din care am conchis că secretul uriașei puteri ce se desprinde din predicile lor, chiar astăzi, când ei sânt morți și noi nu mai putem gusta față către față maniera lor fizică de a predica, a fost *lectura sârguincioasă a Sfintei Scripturi*. Amintesc câțiva, din diferite „străni”. Sfântul Părinte Ioan Gură de aur, citea de două ori pe săptămână epistola către Romani, în întregime. Filip Melancton, doctrinarul Reformațiunii, aceeași epistolă, a copiat-o cu mâna proprie, de două ori, ca s'o stăpânească mai bine (cf. F. Godet—Com. ep. Romains, ed. II, Tom. I, 1883, pag. 1—2). Și apoi, am ascultat aici la Atena, de nenumărateori, un predicator de-o putere chrisostomică. «Cinci cuvinte cu 'nțeles» (cf. 1 Cor. 14, 19), de fiecare dată; dar cu 'nțeles și cu tunet — și mai ales cu ecou. Despre Teologul Dr. Panait Trempella, însă, altădată și sub altă formă. Cele de până aci, socotesc că ajung.

Atena, August 1934.

GRIGORIE T. MARCU

Dela Sarmisegetuza. M. Sa Regele Carol II a prezidat Duminecă solemnitatea inaugurării săpăturilor arheologice dela castrul roman Ulpia Traiana Augusta (Grădiște).

La festivitățile, din romantica vale a Hațegului, Suveranul nostru și Ma-

rele Voevod Mihai au fost întâmpinați de președintele consiliului de miniștri, dl Gh. Tătărescu și ceilalți membri ai guvernului, precum și de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, de dnii generali Economu și Sârbu, de numeroși parlamentari, și de autoritățile civile și militare județene. Miile de țărani au salutat cu urale nesfârșite pe iubii oaspeți regali și suita lor.

M. Sa Regele Carol II, răspunzând cuvântării dlui prim-ministru Gh. Tătărescu, a spus:

Aici în această vale frumoasă a Hațegului ne-am întrunit azi, ca să afirmăm încă odată mai puternic că nu sântem cotropitori ai acestor locuri, și că sântem demni urmași ai acelor cari au trăit aici din vecie. Redarea la lumină a cetății strămoșilor noștri de cătră aceia cari formează garanția de mâne, este una dintre acele sublime împrejurări, care va face veșnicia acestei opere și a tăriei acestui neam.

M. Sa coborând apoi în mijlocul stadionului a dat prima lovitură de târnăcop, în locul unde va fi îngropat pergamentul, în amfiteatrul ce se reconstitue la Sarmisegetuza.

S'au vizitat, după aceasta, toate descoperirile făcute și muzeul cu o bogată colecție de pietre, sarcofage, unelte, monede ș. a. de interes arheologic. Săpăturile se fac sub direcția dlui profesor universitar dela Cluj, C. Daicovici, cu fondurile date de comisiunea monumentelor istorice și cu munca de desgropare a unei echipe formate de studenți dela toate universitățile din țară.

Adunarea generală a Asociațiunii „Astra” la Târgu-Murăș

Intrunirea anuală a Asociațiunii culturale „Astra”, ținută Sâmbătă și Duminecă, în 8 și 9 l. c., la Târgu-Murăș, a fost, ca și în alți ani, cercetată de multă lume românească sosită din toate părțile patriei noastre. Numeroși țărani, în portul lor românesc, au dat orașului pavoazat o înfățișare simpatcă națională în acest ținut situat la marginea așa numitei secuimi.

În sfânta biserică ortodoxă s'a celebrat, la ora 9 a. m., serviciul religios de un sobor de preoți, în frunte cu P. S. Arhieru vicar arhiepiscopesc *Vasile* de Rășinari și în prezența unui mare număr de credincioși.

După serviciul divin, s'a deschis la ora 11 a. m. adunarea, în sala festivă a palatului cultural, prin cuvântul dlui președinte al Asociațiunii, prof. *Iuliu Moldovanu*. Majoritatea populațiunii din secuime, spune dl președinte, este de origine etnică *românească*, indiferent dacă mai vorbește sau nu limba noastră, și dacă mai aparține sau nu credinței noastre. După această constatare, vorbitorul accentuează valoarea covârșitoare pentru îndrumarea noastră etnică a patrimoniului ereditar, a credinței și tradiției specifice nouă, fără a micșora valoarea științei și a culturii generale, dar pretinde ca între acele două categorii de forțe să se stabilească un echilibru dinamic, care să asigure și conservare, și propășire. Asociațiunea noastră nu se poate margini la acțiunea de „culturalizare a maselor”; ci va trebui să-și cheltuească forțele pentru a ajuta întărirea credinței în Dumnezeu, regenerarea veșnică a produselor disciplinatoare, încurajatoare spre jertfe, a înțelepciunii și artei naționale, și pentru a păstra vie sensibilitatea de fiecare clipă, în sufletele tuturor, la chemarea spre conștiință și răspundere etnică a firii noastre românești. Biserică, stat și națiune au să colaboreze la o cât mai prudentă și roditoare chivernisire a comorii firești,

păstrând și regenerând produsele înțelepciunii, credinței și artei populare. Această formulă au aplicat-o și acei mari români cari au creiat Asociațiunea noastră și au condus-o dealungul vremurilor, „în deosebi și acela a cărui moarte recentă o deplângem, cu atâta durere, fostul nostru președinte iubit, *Vasile Goldiș*”. Cu gândul plin de încredere și de respectuos omagiu la Augustul Suveran, călăuzitor al vieții noastre culturale, dl președinte declară deschisă adunarea generală.

A vorbit apoi P. S. Arhieru vicar *Vasile*, aducând binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, și arătând că sfânta noastră biserică ortodoxă a îmbrățișat totdeauna cu căldură progresul Asociațiunii.

S'au rostit, după aceasta, alte multe cuvântări, în care s'a adus adunării salutul călduros al celorlalte autorități bisericesti, civile și militare.

După ameză, la ora 3, un mare conduct etnografic, cum rar s'a mai văzut la asemenea sărbători, alcătuit din peste cincimii de țărani din vreo 50 de sate de Murăș, au parcurs, în ordine și în aplauzele miilor de privitori, strada principală a orașului.

În sala primăriei s'a ținut apoi, la ora 6, conferința dlui *S. Pușcariu* despre: *Perspectivile culturale ale Asociațiunii*. A fost una dintre cele mai strălucite conferențe din câte s'au ținut la adunările generale ale Astrei. Distinsul academician a dezvoltat cu măiestrie perspectivele viitoare ale Asociațiunii. Citând vorbele poetului *«Credința zugrăvește icoanele în biserică»*, conferențiarul arată că această credință trebuie să stea la bazele culturii noastre naționale. Față de opera negativă a pesimiștilor, să scoatem mereu la iveală marile calități ale țărânimii românești, viguroase și sănătoase.

La discuția rapoartelor, în ședința din ziua a doua, dl prof. universitar *G. Bogdan-Duică* a cerut conducerii

Asociațiunii să facă toate demersurile pentru ca poporul românesc să reîntre în posesiunea complexului de avere, care alcătuiește fundația Gojdu, și care se găsește încă în mâinile ungarilor dela Peșta.

Propunerea s'a primit cu vii aprobări. O expoziție etnografică, muzeul istoric-etnografic, precum și festivalul artistic, corurile, dansurile naționale ș. a. au întregit programul frumoaselor serbări dela Tg.-Murăș.

Probleme, fapte, comentarii

Fundațiunea Gojdu. — Cu prilejul deschiderii congresului advocaților la Oradea, în 6 I. c., P. S. Sa arhiereul Andrei Crișanul a adus, în numele P. S. Sale episcopului Roman, salutul bisericii noastre, arătând că din rândul advocaților a răsărit nemuritorul Emanuil GOJDU, marele mecenat al tinerimii române; de nu era fundația lui Gojdu, n'am avea azi atâtea sute de intelectuali români în Ardeal. Acestă fundațiune este reținută ilegal, și contra tratatului dela Trianon, de guvernul maghiar. P. S. Episcop Roman — spune vorbitorul — profită de această ocazie și vă roagă să vă identificați cu episcopatul nostru, și de aici, din acest mărit congres, să cereți guvernului să constrângă pe maghiari să elibereze fundațiunea Gojdu, ca să poată împlini marea misiune culturală ce-o are; iar osemintele marelui mecenat să fie aduse, din pământ străin, în pământul României și depuse în cripta bisericii noastre din Oradea.

Congresul, în ședința sa din ziua următoare, a votat o moțiune Gojdu și a trimis o telegramă către ministrul nostru de externe, dl N. Titulescu, referitoare la fundația Gojdu.

Din protopopiatul Hunedoarei. — Cu toată greutatea conducerii și administrării unui protopopiat cu sate și cătune de munte, împrăștiate prin „pădurile Hunedoarei”, progresul nostru este normal, ordinea și punctualitatea sânt exemplare.

La 1 Septembrie s'a întrunit preoțimea tractuală în conferință la Hunedoara. S'au prezentat toți preoții, afară de trei, reținuți de boală. Serviciul divin a fost săvârșit de către părintele adm. prot. Nicolae Suciu, asistat de preoții Gh. Rain, A. Botiș și Ier. Rudeanu. A predicat Pr. Gh. Rain despre punctul culminant al Sf. liturghii: „prefacerea pâinii și a vinului în trupul și sângele Mântuitorului”. Cuvântul de deschidere indică greutățile timpului, și deci trebuința unei activități pastorale cu atât mai întefite. La discuția asupra predicii rostite, aceasta se declară deplin succasă.

Urmează „dările de seamă” despre cărțile: 1. „Cultul inimii lui Isus la catolici, de Dr. V. Lăzărescu”, din partea preotului N. Rențea din Lelese; 2. „Tînărul, ție-ți zic, școală-te, de D. Făgărășanu”, prin preotul Ier. Rudeanu din V. Nandruului; 3. „Făclii cerești, de L. Moldovan”, prin G. Tarcea din Josan. — Toate dările de seamă sânt oginda fidelă a conținutului opurilor prezentate. Punctul de căpetenie din program s'a dovedit punctul 8: „Inițiative de organizare, privind viața religioasă-morală și culturală din protopopiat”.

Se constată necesitatea, și se decide ținerea de misiuni religioase, în cadre largi și program bogat, cu participarea obligatorie a tuturor preoților, și cu concursul binevoitor al FOR-ului, — în comunele: Teliuc și Buitur, unde se desfășoară îndrăznelile bapțiștilor.

S'a mai decis, ca prin propagandă să se îndemne poporul protopopiatului a lua parte la serbările religioase, ce se vor ținea în Hunedoara, la 23 Sept. 1934 de către „Oastea Domnului”.

Cu acestea conferința a luat sfârșit.

R.

Biserica și clasa de mijloc românească. — Organul clujan al reuniunilor de meseriași și comercianți, Tribuna Noastră, își împlineste, în numărul său mai nou, o plăcută datorie, când scoate la iveală faptul, că Sfânta noastră biserică a fost ocrotitoarea cea mai conștientă a reuniunilor de meseriași și comercianți români, ca tot atâtea organizații profesionale; ea a fost mereu îndrumătoarea cea mai neobosită către comerț și meserii a românilor plugari, în scopul ca să avem și noi măestrii și negustorii noștri. Primii și cei mai însufleșiți conducători ai acestor reuniuni, în Sibiu, Brașov și alte orașe, erau tot oameni aflați în serviciul bisericii.

Biserica neamului — constată foaia meseriașilor — ne-a ajutat în trecut, și tot biserica ne va ajuta și în viitor la sporirea și consolidarea clasei de mijloc românești, — care trebuie susținută și sprijinită — adăogăm noi — de toți români, și cu vorba, și cu fapta. Banul românesc se cade să treacă în mâni românești, unii pe alții ajutându-ne!

„Revue de Transylvanie”. — A apărut numărul 2 al excelentei reviste *Revue de Transylvanie* sub direcțiunea dlor profesori Silviu Dragomir, membru al Academiei Române, și D. D. Roșca, conferențiar la Universitaeta din Cluj.

Și acest număr cuprinde bogat material potrivit a răspunde acțiunii de ponegrire a revizionismului unguresc. Cităm din sumar studiile: *France et Transylvanie*; Sextil Pușcariu: *Le parler de Transylvanie*, precum și temeinice note informative și dări de seamă.

Destinată a informa lumea din apus și a combate teza revizionistă, *Revue de Transylvanie* își îndeplinește admirabil această misiune. Redacția și administrația revistei se află la Cluj, str. Mico 40.

Congresul anual, al Oștii Domnului din eparhia ortodoxă români a Oradei, se ține Sâmbătă și Duminecă în 6 și 7 Octomvrie 1934 la Oradea.

Ortodoxia română, la granița de vest, va avea nou prilej să dea strălucită dovadă de afirmare a vitalității sale.

Frații preoți și credincioșii ortodocși vor participa în număr cât mai impunător la acest congres al viguroasei mișcări religioase, care este Oastea Domnului.

Lucrările congresului vor fi patronate și conduse și de astădată de P. S. Episcop Roman și de P. S. Arhiereu Andrei Crișanul.

Manifestația creștinească și națională, dela 6 și 7 Octomvrie, va întruni mulțime de popor, venit în numele Domnului, nu numai din cuprinsul eparhiei Oradei, ci și din celelalte eparhii ortodoxe ale țării.

Problema tineretului în biserică săsească. — Ca urmare la epistola circulară a episcopului sas Dr. Glondys privitoare la organizarea educației religioase a tineretului, s'a ținut la 4 Septembrie c. o întrunire a pastorilor din despărțământul Sibiu, dedicată acestei probleme.

Baza discuției a format-o referatul pastorului Emil Eitel din Șelimbăr. În considerațiile generale Dsa a arătat că cele două mari ținte pentru cari trebuie câștigat tineretul sunt Dumnezeu și națiunea. Sigur, Dumnezeu e supremul Bine, dar pe Dumnezeu trebuie să-L servim ca fii ai unui popor în care ne-a destinat.

În amănunte a stabilit următoarele cerințe:

1. Trebuie câștigate pretutindeni personalități puternice pentru educația tineretului, cari să se dedice cu toată inima acestor opere. Personalități cari știu ținea un contact just cu tineretul, cari se știu în transpune felul de simțire și de gândire al tinerilor, fără a-i învrăjbi cu părinții și cu cei mai bătrâni.

2. Izolarea într'un sat trebuie să înceteze. Orizontul tineretului trebuie lărgit prin călătorii, excursii etc. Trebuie să se stabilească legături cu tineretul dela oraș. Tineretul unui sat trebuie să intre în contact strâns cu tineretul satului vecin și să participe cu tot interesul la viața și activitatea aceluia. Tineretul mai multor parohii trebuie să formeze cercuri, conduse de vre-un preot sau învățător destoinic. În cadrul lor să se organizeze întâlniri dese, la cari, după serviciul divin, să se cultive într'o măsură justă sportul și cântecul.

3. Cu privire la programul întrunirilor, el să înceapă totdeauna, în mod sărbătorec, cu un cântec sau cu o alocuție potrivită. Tineretul se poate întruni adesea și cu aceste ocazii li se poate oferi material prețios din scrierile germane (povești, legende, istorii despre locuri și popor). Ca o parte a acestor întâlniri trebuie considerată și distracția nobilă prin jocuri comune, întreceri, dansuri populare etc.

4. Tineretul trebuie câștigat mai ales pentru munca comună în folosul obștesc. Să participe zelos la îngrijirea cimitirului, la înfrumșetarea bisericii și școlii ș. a.

5. Obiectul principal a învățaturii să fie Hristos. Pe lângă aceasta mai pot fi tratate bucăți biblice, cântări bisericesti, istoria misiunilor.

6. La orele de învățatură, la cari se va folosi mai ales manualul de cetire al lui Hienz Zigler, se va da atențiune și domeniilor practice. Ziarul „Foaia economică — Landw. Blätter” și calendarul de buzunar „Plugul — Der Pflug” trebuie neapărat citite și desvoltate. Să se atragă tineretul spre biblioteca școlii, ale cărei cărți trebuie citite.

Nr. 7587/1934.

Notificare oficială

Adunarea generală a Casei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului ortodox din România este convocată în București pentru ziua de 18 Septembrie 1934, orele 9 a. m.

Membrii se vor prezenta la sediul Casei în Str. Matei Millo Nr. 10. Sibiu, la 7 Septembrie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc

Congresul romilor la Sibiu

În grădina cinematografului Thalia din Sibiu s'a ținut Dumineca trecută, ca semn al unei redeşptări, congresul romilor, cu mulți delegați veniți din toată țara.

Au participat câteva mii de oameni, într'un lung și frumos cortegiu, în frunte cu președintele Uniunii romilor, dl Gh. Niculescu.

Congresul l-a deschis președintele filialei Sibiu, dl Brașoveanu.

Din partea bisericii noastre au asistat părintele protopop Em. Cioran și consilierul Tr. Scorobet, ca trimis al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Răspunsurile, la serviciul religios ținut pentru sfințirea steagurilor, le-a dat corul condus de prof. de muzică T. Popovici.

Din cuprinsul cuvântărilor, rostite la congres, s'a constatat năzuința tot mai hotărâtă a conducătorilor fruntași de a scoate poporul țiganilor din mizeriile și din incultura sa de azi.

Romii, spun că își vor crește copiii în credința bisericii creștine; nu urmăresc să facă politică, nici să creeze un partid minoritar; vor emancipare, o viață mai omenească, și cer ca plângerile lor să fie ascultate și rezolvate cu bunăvoință și cu toată dreptatea.

Manifestația puțin obișnuită, a romilor din țara noastră, a făcut asupra publicului sibian mare și bună impresie.

Aviz. Primim zilnic comande, dela domni preoți din arhidieceză, pentru manualul „Hristos în școală”, de D. Călugăr. Aducem la cunoștință, că acest manual s'a trimis, pentru fiecare preot, la oficiile protopresbiterale, de unde se poate ridicaoricând. — Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a participat Duminecă, în 9 Septembrie, la marile festivități dela Sarmisegetuza desfășurate în prezența M. Sale Regelui.

Lucrările dela Mănăstirea Brâncoveanu. I. P. S. Sa mitropolitul nostru a vizitat Sâmbătă, în 1 Septembrie, Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de Sus interesându-Se de mersul lucrărilor de refacere. Pictorul Mihail, istoricul Comisiunii Monumentelor Istorice, în refacerea picturii vechi, lucrează de zor cu ajutoarele sale la restabilirea picturii originale.

În timp apropiat vechea mănăstire va putea fi repusă în slujba ei sacră.

† **Patriciu Pinteș,** veteranul dascăl pensionar și mult cucernic credincios al bisericii ortodoxe, stins din viață la vârstă înaintată de 91 ani, a fost înmormântat în 29 August 1934, în satul Ruja din protopopiatul Agnita. Răposatul fusese dascăl pilduitor prin neobosită muncă, hărnicie și cumpătare. Învățase carte în școala marelui Mitropolit Andrei. De mic copil s'a deprins cu cântările noastre bisericesti, învățate dela un cantor Florea din Daneș, jud. Târnava Mare. Patriciu Pinteș ajunsese o podoabă a străinii, iar melodiile cântate de el au fost puse pe note și tiparite de răposatul profesor de cântări Dumitru Cunțan, dela seminarul Andreian din Sibiu. Câteva generații de parohieni au să mulțumească dascălului Pinteș toată lumina cărturărească de care i-a împărțită cu răvnă, bunătate și pricepere. Vrednicul nonagenar a fost petrecut la locașul de veci de fiul său, cu același nume, paroh și protopop onorar în Cața, prot. Cohalm, cu fiecele sale și de numeroși nepoți și strănepoți precum și de mulțime poporului său recunosător. Fie-i sufletul nelipsit de plata cerească! I. O.

La Academia de Muzică și Artă dramatică din Cluj examenele de admitere se țin în cursul lunii Septembrie. Informațiuni a se cere la Academie.

Dela „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu.” Se aduce la cunoștință membrilor Reuniunii și coriștilor, domni și domnișoare, că probele de cântări se încep Marți în 18 c. ora 7 seara. Probele de cântări se țin în sala Reuniunii din strada Brukental Nr. 17. Onor. membrii ai corului sunt rugați a participa în număr cât mai mare și punctual.

Comitetul.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Vineri, în 14 Septembrie 1934, la înălțarea sf. Cruci, va predica Pr. Gh. Secaș; iar Duminecă, 16 Septembrie va predica protopopul Emilian Cioran.

Ad. Nr. 372—1934.

[52] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasă a III-a Sântămăria de peatră, din protopopiatul Hațegului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre pământ arător și fânaș.
3. Stola obișnuită în tract.
4. Case parohiale nu sânt.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat.

Candidații vor înainta anexă la cerere, pe lângă actele necesare, și concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații cu încuviințarea oficiului protopopesc se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, ca să fie cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român din Hațeg în înțelegere cu cons. parohial.

Hațeg, 21 August 1934.

Ieronim Ciocan
protopop